

CHANGE

Lokalisering als ordeverstoring

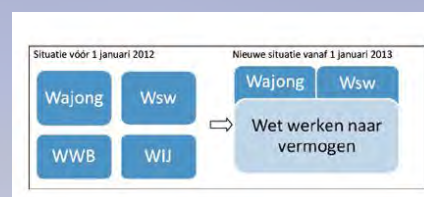

Jos van der Lans
Divosa / VU – collegecyclus, afl. 3
8 mei 2013

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)

We leven niet in een tijdperk van veranderingen, we leven in een verandering van tijdperk

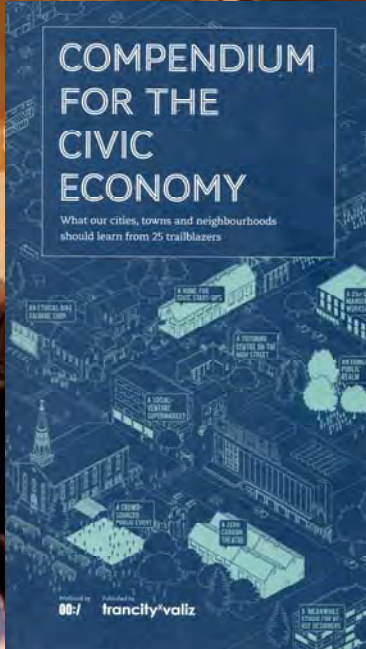

Verzorgingsstaat TRANSITIE

Andere verhoudingen tussen burgers en professionals/instituties.

WIJKEN ALS LABORATORIUM

Nieuwe fase in organisatie en sturing van de verzorgingsstaat

Tot 1960

PARTICULIER INITIATIEF
(verzuilde, lokale elites/notabelen, burgers)

Tot 1980

VERSTATELIJKING
(staat - aanbodgestuurd, professionele elites)

Tot 2010

ECONOMISERING
(bedrijfsmatige sturing – grootschaligheid – managers/bestuurders)

Na 2010

LOKALISERING

Naar de Griekse 'polis', de stad
burgerij. Daar is het destijds be

Essay De nieuwe politieke arena **De stad als braneschopper**

De rijkssoevereïteit is de door haarnacht opgebouwde verzorgingsstaat in
maakt tempo naar het afbreken. De burger moet zijn heel elitaire soeken. Dit
leidt tot nieuwe, veelal medische do it rouwver-verbintenschappen.

Door Jos van der Lans

BRNO 2012 De wach is nu hij is op een positieve. De beleving is niet meer deze tijd. De
regering is de de bouwplanning (zie 2012). Dit is de... (text continues with a critique of governance and societal structure).

Volk 23 ONGEVIER De dertigste eeuw... (text continues with further analysis on societal trends).

CHAN

... zich hier > Regio > **Veluwe West**
Naamloos 1

Eigen Kracht-conferentie k

door Wynand Kooijmans, vrijdag 27 augustus 2010 16:07:00

ERMELO - Een Ermelose familie die een Eigen Kracht-conferentie wil houden krijgt hiervoor geen subsidie van de gemeente.

Op dit moment wordt door het Ermelose college van b en w nog geen besluit genomen over het opnemen van de conferentie als voorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De Eigen Kracht-conferentie moet mensen helpen zelf te werken aan het oplossen van problemen, samen met familie, vrienden en betrokkenen. Dat moet eraan bijdragen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen wijk kunnen wonen.

Het verzoekt...

... familie valt niet binnen de regels die...
... het verlenen van subsidies op...
... speelt een rol dat door de betreffende...
... onderzocht of binnen de bestaande...
... ochte ondersteuning al aanwezig is, zo stelt het Ermelose college.

UPC
Digita
+ 6 m
www.upc

Prom'es F
Uw eigen a
kaarten, str
www.fundraise.n

Burgerkracht

De toekomst van het sociaal werk in Nederland

Jos van der Lans

Erop- afl

✕ Gemeente Amsterdam
✕
✕

Koersbesluit

Om het kind

Programma Hervorming zorg voor de jeugd

en Organisatie Doe mee

Home > Abonneren > Nieuwsbrieven > Nieuwsbrieven
Nieuwsbrief Wijkenaanpak Special: de experimenten
Vernieuwend Welzijn: over eigen
heenkijken

Organisaties die samenwerken onder de vlag
'Vernieuwend welzijn' zetten zich in voor een
aandachtswijken. Kennen en gekend worden,
essentieel belang vindt Joger de Jong, direct
Proactief
'We zijn

Welzijn Nieuwe Stijl

A word cloud of Dutch terms related to neighborhood governance and social teams. The words are arranged in various orientations and sizes against a black background. The largest words are 'wijkgericht' and 'eigenkracht'. Other prominent words include 'sociale wijkteams', 'burgerinitiatieven', 'ontzorgen', and 'burgerkracht'. Smaller words include 'samendoen', 'doe-het-zelf-samenleving', 'nabijheid', 'generalist', 'loslaten', 'vanonderop', and 'burgers-aan-het-stuur'.

wijkgericht
eigenkracht
sociale wijkteams
burgerinitiatieven
ontzorgen
burgerkracht
burgers-aan-het-stuur
samendoen
doe-het-zelf-samenleving
nabijheid
generalist
loslaten
vanonderop

Terug in de tijd
wat is er nu eigenlijk gebeurd?

1952 Ministerie van Maatschappelijk Werk

Jaren 60: de wereld op zijn kop

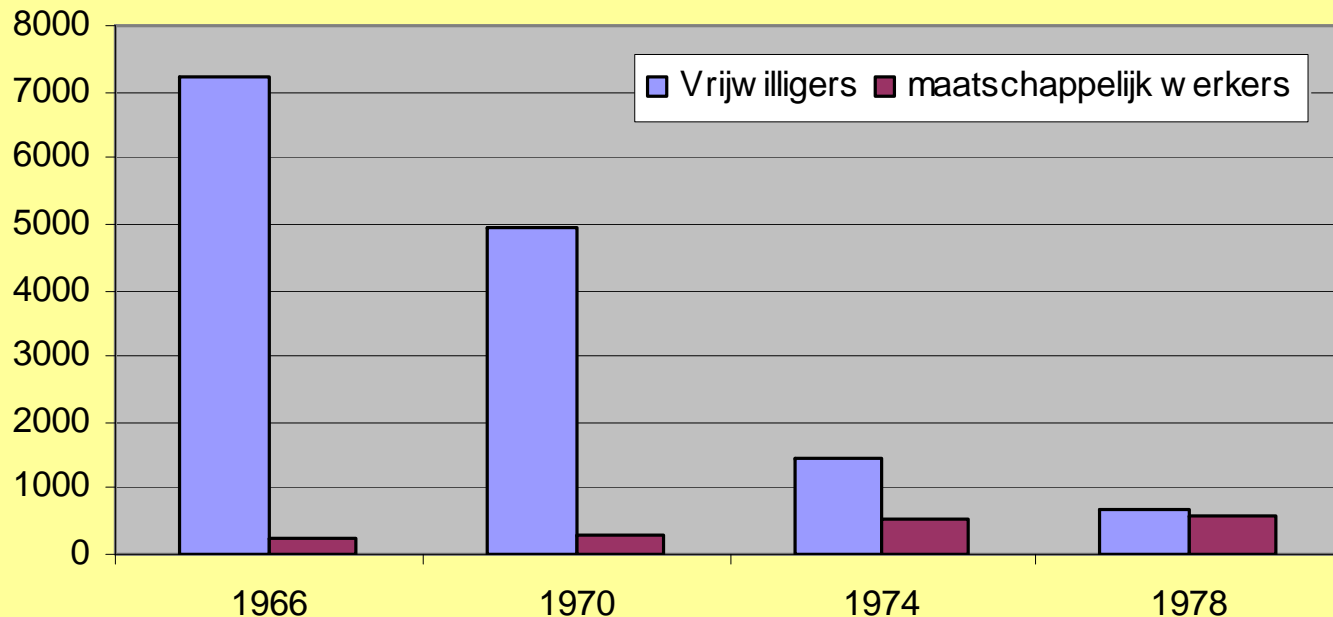

Weg met de betutteling

Staatsgreep van professionals

Vrijwilligers en maatschappelijk werkers
in de kinderbescherming

**Particulier initiatief werd professioneel
monopolie op oplossingen**

Woningcorpo's 1960

± 1200 instellingen

25.000 professionals
100.000 actieve burgers
(besturen, ledenraden,
bewonerscommissies)

1965: 'Van genade naar recht'

PLANNINGSDENKEN 1970

Ruimteclaims per inwoner in Brabant:
Binnen 100 meter: 6-12 m² 'blokgroen'

Binnen 400 meter: buurtgroen

Binnen 800 meter: wijkgroen

Binnen 1600 meter: stadsgroen

Totaal recht op: 75 m² groen binnen straal
van 3 km

Kaderwet Specifiek Welzijn (1977) =>
welzijnsplanning

Dienstverlening in bastions

- Privé wereld = no-go-area
- Privacy = heilig
- De beweging wordt omgedraaid:
  - Vroeger: naar mensen toe
  - Daarna: mensen naar de professionals toe

Burger als rechthebbende consument

Stelsel
wereld

Leefwereld

Institutionele
logica

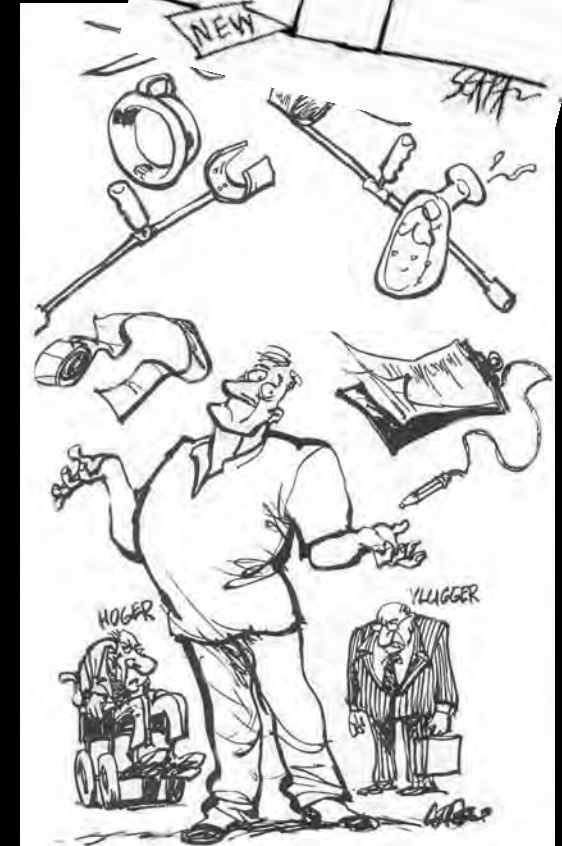
Burgerlogica

Gulzige instituties als leverancier

publiek management – bedrijfsmatig denken

Expansief groeiende institutionele wereld

Systemlogica dwingend

systemperverseiten

ONTPERSOONLIJKING

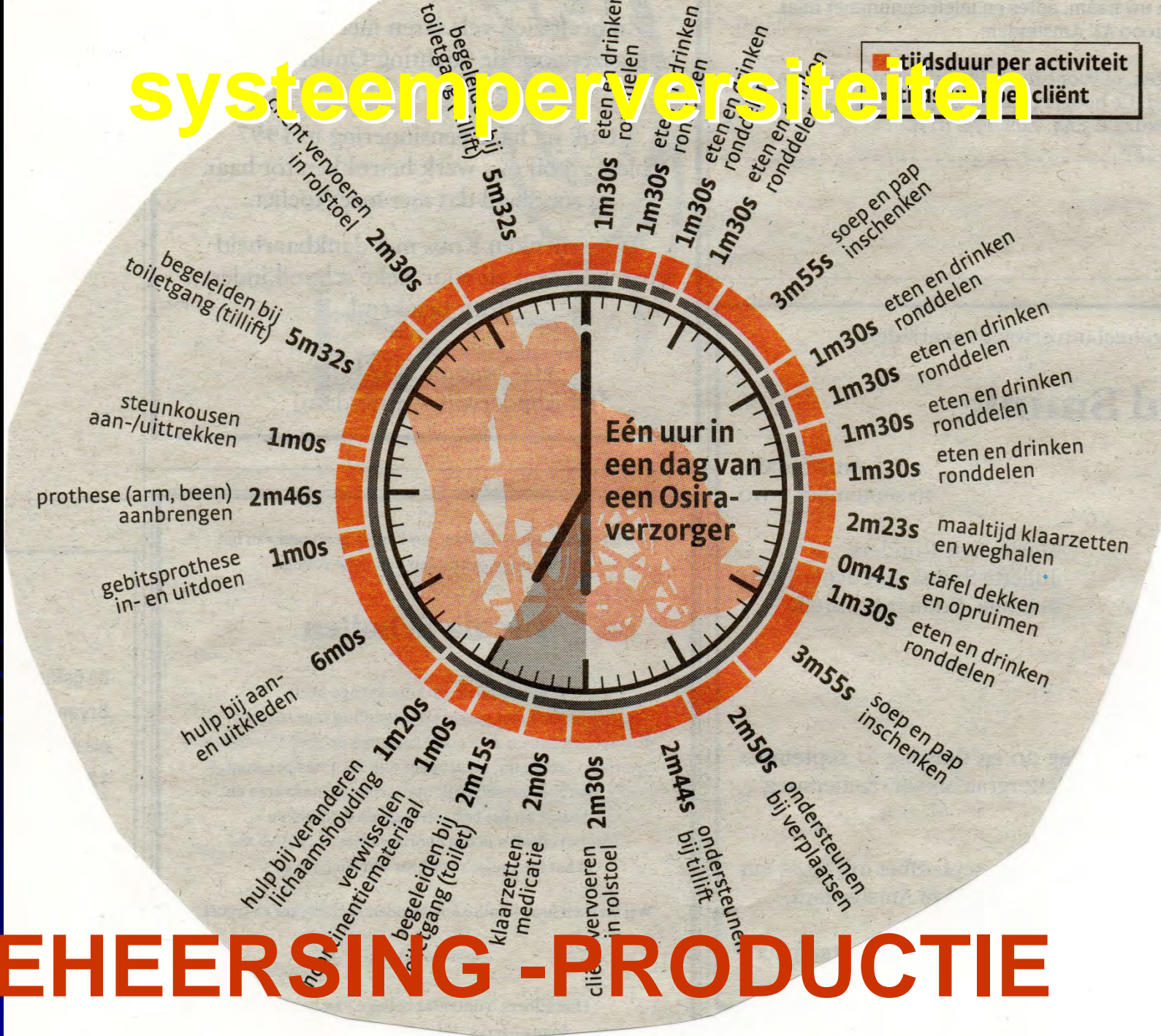
MATRIX CRABBEHOF		SPEERPUNTEN												
ACTIVITEITEN 2007 een greep	DOEL	Sociale samenhang	Betrokkenheid	Sociale contacten	Participatie	Empowerment	Ontmoeting, Integratie	Meegaan, meedoen, meewerken	Met partners in wijk	Multicultureel	Traditie en trots	Aantal keer 2007	Aantal bezoekers 2007 (gemiddeld)	Deelnemersuren
		Kinderknutselen	Kennismaken verantwoorde zinvolle vrijetijdsbesteding kinderen	X	X	X		X				X		44
Vrouweninloop	Ontmoeting, bestrijding isolement, bevordering integratie, taalontwikkeling	X	X	X	X	X	X	X		X	X	40	22	1760
Wijkterras	Ontmoeting, bevordering onderlinge contacten	X	X	X			X			X		12	42	765
Ouderen ontmoeting	Multiculturele ontmoeting, thema-behandeling	X	X	X	X		X	X	X	X	X	2	50	200
Ouderen thema	Discussie en meningsvorming relevante onderwerpen ouderen en buurt	X	X	X	X	X	X	X	X			2	50	200
Jongereninloop	Stimuleren contacten en kennismaking zinvolle vrijetijdsbesteding		X	X	X	X	X	X	X	X		160	10	3200
Oud en jong (incl. kerstontbijt)	Ontmoeting tussen oud en jong	X	X	X			X	X	X		X	3	45	202
Gesprek: 'Onder een parasolletje'	Stimuleren onderlinge contacten, informatie, activering	X	X	X			X	X			X	6	8	96
Straatfeesten	Bestrijding anonimiteit, ontmoeting door leeftijden en doelgroepen heen	X	X	X			X		X	X	X	6	200	1200
Kerstboomfeesten	Bestrijding anonimiteit, ontmoeting door leeftijden en doelgroepen heen	X	X	X	X		X	X		X	X	3	40	120
Vrouwenbrunch	Ontmoeting en stimuleren contacten alle etniciteiten	X	X	X	X		X	X	X	X	X	2	100	500
Feest 'De hele wereld in Crabbehof'	Ontmoeting en stimuleren contacten alle etniciteiten	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	1100	1650
'Kennen en gekend worden'	Goede woonstart, stimuleren contacten, minder anonimiteit, meer saamhorigheid	X	X	X	X							30	2	90
Thema's ouders peuters	Stimuleren contacten, opvoedingsondersteuning, horizonverbreding	X	X	X	X	X	X		X	X		2	25	50
Thema's vrouwen, cursussen	Horizonverbreding, vergroten weerbaarheid	X	X	X	X	X	X	X	X	X		25	16	1000
Fietsles	Vergroten zelfstandigheid en mobiliteit					X		X		X		40	3	180
Taalles	Taalontwikkeling, opvoedingsondersteuning, vergroten begrip samenleving				X	X		X		X		180	10	3600
Vrijwilligers ontmoeting	Bundelt krachten, versterkt trots, met elkaar doe je veel voor de wijk	X	X		X	X	X	X		X	X	2	40	120
Zomer familie-uitstapjes	Stimuleren contacten, bieden gemeenschappelijke ervaring, integratie	X	X	X			X	X		X	X	4	120	4800
Rommelmarkt	Stimuleren contacten, bieden koopjes, recycling, gezelligheid	X	X	X			X			X		9	100	2700
Bingo	Stimuleren onderling contact, integratie, gezelligheid	X	X	X			X				X	8	50	1200
Naschoolse activiteiten	Kennismaken met verantwoorde en zinvolle vrijetijdsbesteding door kinderen					X	X		X	X		240	8	1920
De Crabbehofkraam:	Meegaan-meedoen-meewerken, stimuleren duurzame, kleinschalige buurteconomie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Hapjesgroep	Stimuleren ontmoeting, kleinschalige buurtactiviteit, service bieden aan activiteiten		X	X	X		X			X		5	30	150
Fietsenwerkplaats	Kleinschalige economische buurtactiviteit met duurzaam karakter (recycling)		X		X	X						90	80	720
Kledingkraam	Goede, gezellige kinderkeren worden teruggeboord	X	X	X			X			X		45	40	1800
Voedselverdeling, voedselbank	Bestrijding anonimiteit, meegaan-meedoen-meewerken, stimuleren contacten	X	X	X	X		X	X	X	X		300	35	1800
Groente, fruit	Bestrijding anonimiteit, meegaan-meedoen-meewerken, stimuleren contacten	X	X	X	X		X	X	X	X		45	8	110
Eetgroep ouderen	Stimuleren ontmoeting en bestrijding eenzaamheid	X	X	X			X	X	X		X	11	45	740
Buurtmoestuin	Kleinschalige economische buurtactiviteit, stimuleren bewuster leven	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	80	12	960

Leefbaarheid als ambacht

WANTROUWEN

systemperverteiten

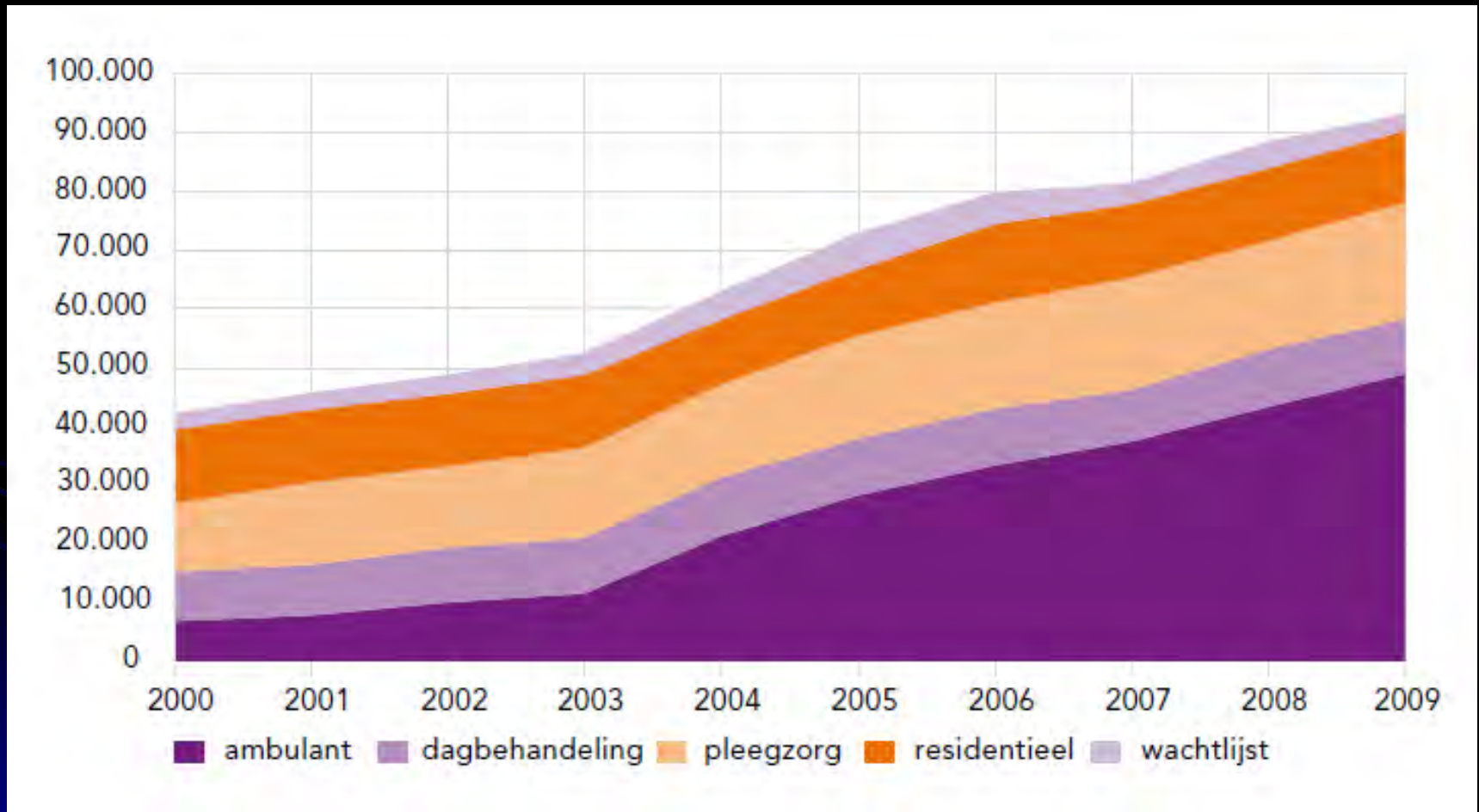
BEHEERSING -PRODUCTIE

Het systeem loopt vast

Stijging kosten 2^e lijns jeugdzorg (regio Amsterdam)

tweedelijns jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-(L)VB

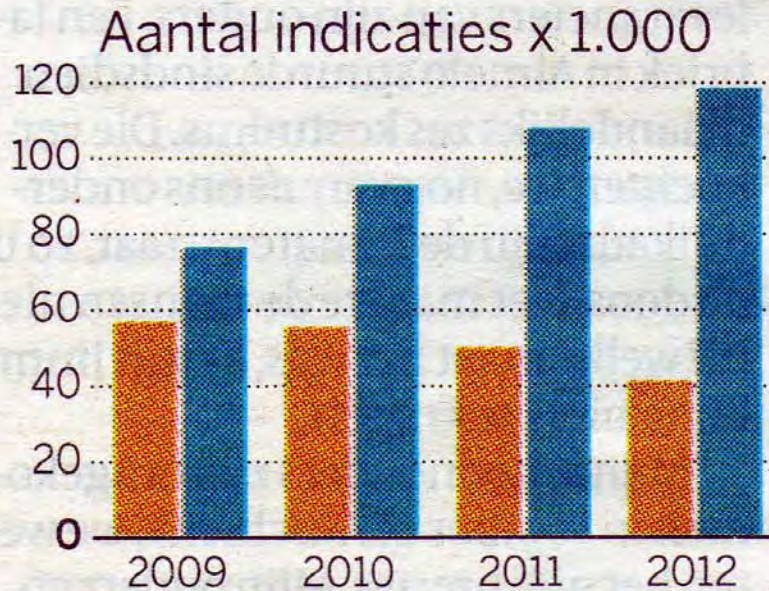

Groei AWBZ

4 Patiënten vaker ingedeeld in zwaardere zorgcategorie

Aantal indicaties en de kosten van patiënten in zorgzwaartepakketten 1, 2, 3 en 4

Zorgzwaartepakket 1 en 2   **Zorgzwaartepakket 3 en 4**

Steinmetz weer Kafka in de brievenbus

Publicis
Steinmetz
raadsel
van ov
als cas
en zie

Maartje:

'F

rij als b
De
Vries
stads
2010
gecit
Step
en v
ver
me
u

De Vries' som
uitwerking van goed bevo
gewone Nederlander. Het resultaat, een
catalogus van wartaal, starheid en omslachtig-
heid, lijkt mij iets om voortaan uit te delen aan
iedere politicus en ambtenaar.

Mevrouw De Vries is kankerpatiënte, kan
door reuma nauwelijks lopen, is incontinent
en heeft slechte ogen. Ze heeft een scootmobiel
en een hulphond, ze doet zaken met een in-
stantie die beoordeelt of ze recht heeft op
thuiszorg en één die kijkt of ze in aanmerking
komt voor gehandicaptenvervoer. Ze heeft te
maken met de thuiszorg die schoonmaakt en
de thuiszorg die zorgt, met de verzekering en
met de bijzondere bijstand. En dan woont ze
nog in een achterstandwijk waardoor ze voort-
durend verheffingspost krijgt van de gemeen-
te, brieven en krantjes die haar aansporen 'mee
te doen' met 'Civic Zeeburg' om haar buurtge-
noten te leren kennen.

Combibusje

Het vervoer lijkt het meest problematisch.
Ooit kreeg mevrouw De Vries 720 euro per
kwartaal waarmee ze taxi's kon bellen. Sinds
de aanbesteding van gehandicaptenvervoer in
2001, moet ze verplicht op pad met de vervoer-

ars een
gehandi-
llertei rit-
er niet in
spraken te
neemt die
meer naar
jssel omdat
derpoort en
tijd. Me

het stadsdeel met een st
meer met elkaar in co
het feest ontdekken
leuke muur van mevr
Ook komt uit dit b
hoezeer de newspaak
vast bezuiniging ve
het boek bestrijkt -
de toelages

waartoe mensen zich in
het sys-
ur-
in
zelf

ge-
adres-
weljke
claim
ing voor
moge-
lands te
het proza
lijk water-
edachten.
e brievenbus
Wel roept
ragen op die
dat hij alleen
steinmetz bij-
ze opener van
voor uitgeeft.
stadsdeelvoorzit-
de Vries woon-
dsdien begeleidt
et dus hoe beleid
and komen en hij
ekening onder dit
ar in dit boek is het
hoe overheden en
n functioneren. Al-
en en niet schrijven
elvast, maar het is zo
Hopelijk komt er dus
naw De Vries. Met excuses.
hoe het anders kan.

MIJN ONBEGRIJPelijke OVERHEID

2012

Verslag van de
Nationale ombudsman
over 2012

15.040

+10%

28.894

78

+14%

164

dilemma's van de verzorgingsstaat

Albert Jan Kruijer en Clara Pels

De dag dat Peter de deur dichttimmerde

Waarom mensen die onze hulp
het hardst nodig hebben
niet geholpen worden

vangennep amsterdam

STEPHAN STEINMETZ

DE BRIEVENBUS VAN Mevrouw De Vries

KENDE POST VAN ONZE (SEMI)OVERHEID

atlas contact

Stephan Steinmetz:
De brievenbus van
Mevrouw de Vries.
Gekmakende Post van
onze (semi)overheid.
Atlas Contact, 142 blz.
€ 18,95
●●●●●

Even treurige als vernieuwende analyse van
de post die overheden angeloze burgers
plegen te sturen. De taal van de brieven
wordt alomtegenwoordig en hulpvaardiger, de
strekking is al te vaak wij bezuinigen.

met behulp van de ideologie van
zelfredzaamheid: 'De constatering dat mensen
zich niet in staat achten om met het ov te rei-
zen en zich daardoor ook niet gestimuleerd

SYSTEEMWERELD

BELEID

OVERHEID

INSTITUTIES

REGELS

CONTROLE

BEHEERSING

RISICO-VERMIJDING

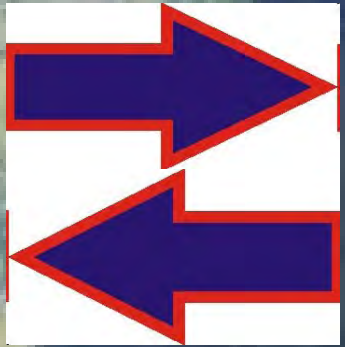
EFFICIENCY

RECHTMATIGHEID

OVERHEID /

PUBLIEK

Vraaggericht
Klantvriendelijk
Burgers centraal
burgerparticipatie

LEEFWERELD

BELEVING

BUURT

NETWERKEN

EIGEN KRACHT

VERTROUWEN

SAMENWERKING

ACTIE-VERLEIDING

PERSOONLIJK

VERSCHEIDENHEID

BURGERS /

PRIVAAT

Wat te doen?

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

De Omslag
De Omslag

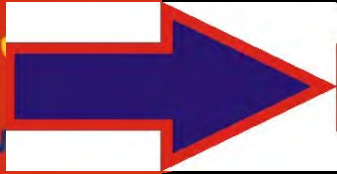
herontwerp / lokalisering
smederijen / ordeverstoringen

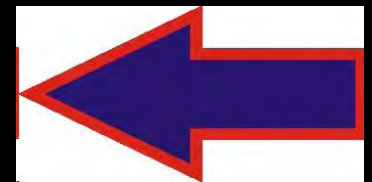

Twée bewegingen

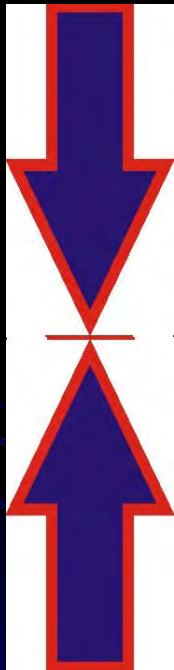
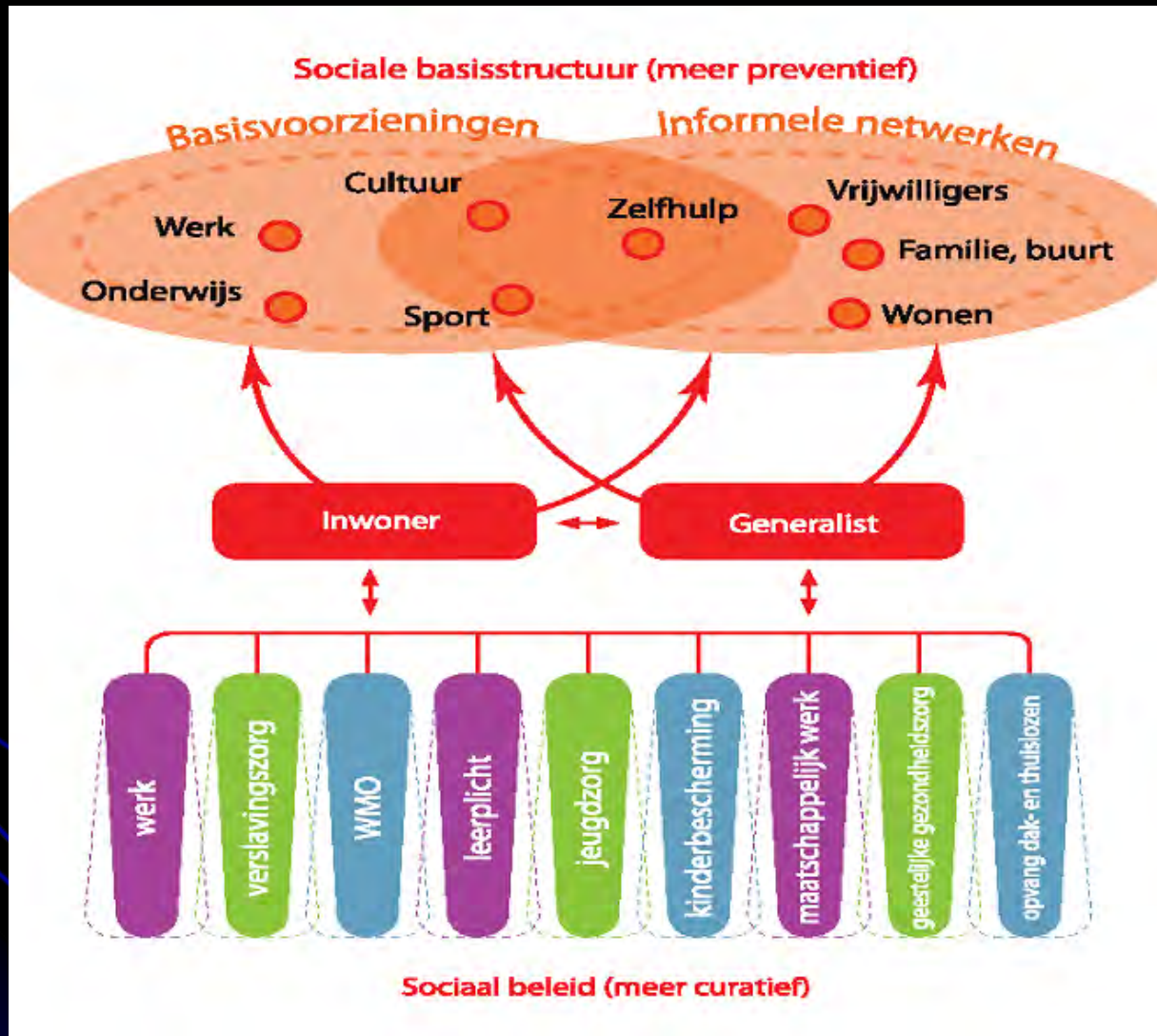
Professionals manifesteren zich in de leefwereld van burgers – organisatie van professionele nabijheid. **PROFKRACHT**

Instituties openen zich voor burgers, ontdoen zich van hun leveranciersmonopolie en herontwerpen professionele dienstbaarheid. **BURGERKRACHT**

BURGERKRACHT

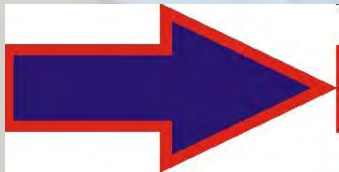

PROFKRACHT

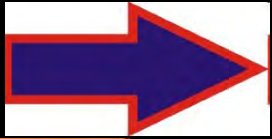

5

van garagebedrijf naar wegenwacht

Opkomst generalisten / sociale wijkteams

De wijkcoach is tegelijkertijd

Consulent Werk en Bijstand	Consulent woningcoördinator
Leerplichtambtenaar	Schuldhulpverlener
Medewerker Zorgloket	Casemanager Verslavingszorg
Indicatiesteller Bureau Jeugdzorg en CIZ	Opbouwwerker
Gezinsvoogd	Maatsnappelijk Werker
Gezinscoach	Woonbegeleider
Reclasseringsmedewerker	

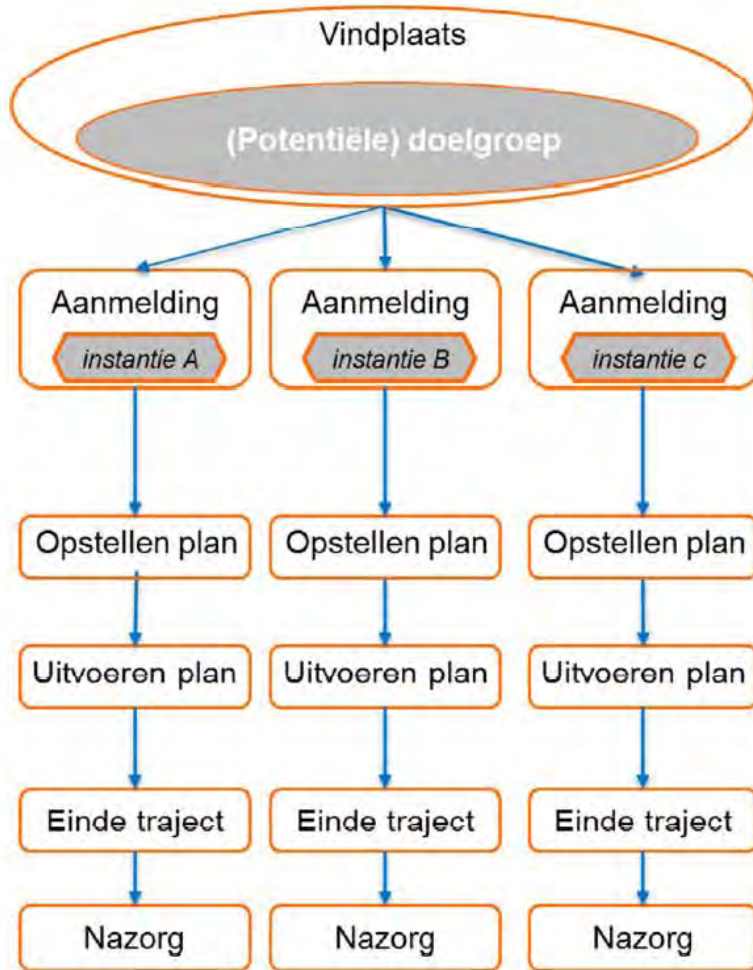
**Weg uit de systeemwereld
Leefwereld als spreekkamer**

Van veelvoud naar eenvoud
EERSTE LIJN (Enschede/Leeuwarden) – TWEEDE LIJN

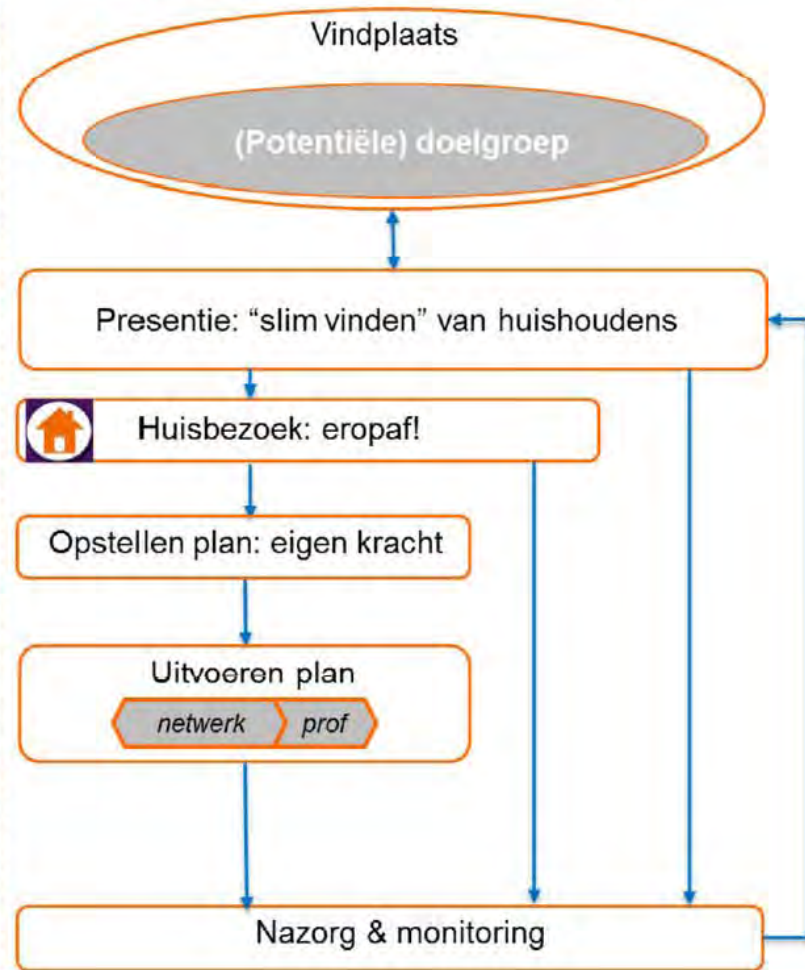

Nulalternatief: oude werkwijze

Projectalternatief: nieuwe werkwijze

institutioneel

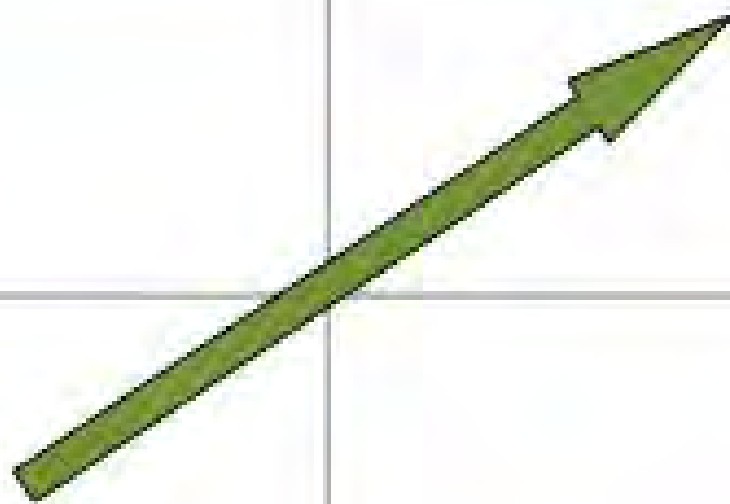
vanuit kokers

vanuit gebied

open

gesloten

professioneel

Uitweg uit bureaucratie / systemen / dure instituties

- 1 gezin/systeem, 1 professional, 1 plan/programma
- Gebiedsaanpak – Sociale wijkteams, Om het kind, MPG-aanpak
- Kleinschaligheid (Thomashuizen, MarthaFlorahuizen, gezinshuizen)
- Netwerkorganisaties (Buurtzorg, Opvoed met zelfsturende team)
- Ambulantisering (zorg in woonsituatie) – Housing First.

Tallose vraagstukken

- Nieuwe organisaties / nieuwe instituties?
- Kunnen we specialistische zorg terugdringen? Jeugdzorg? GGZ? Verslavingszorg?
- Wanneer behandelen / wanneer ondersteunen?
- Professionele verkeersdrukte in de wijk?
- Wat is eigenlijk een generalist? Iedereen?
- Nieuwe vormen van financiering? Populatiegebonden? Gebiedsgebonden?
- Bezuinigen en kwaliteit verbeteren, kan dat samen?
- Burgers in sociaal wijkteam?

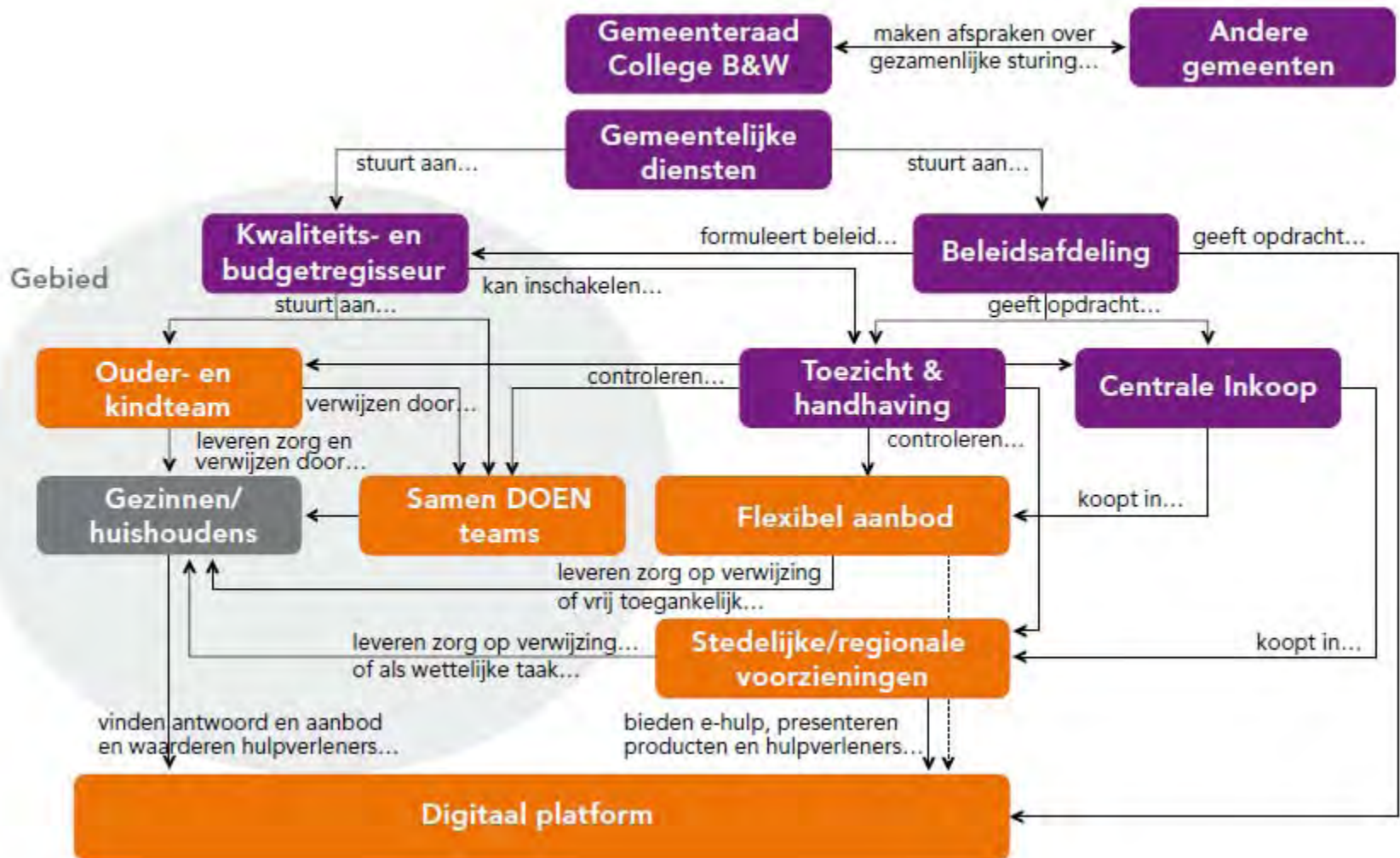

Sociale wijkteams als bouwstenen voor lokale sociaal domein

- 1 **GEMEENTE STUURT KRACHTIG** (met of zonder burgers)
Alles-in-een => Leeuwarder/Eindhovense model
Nieuwe organisatie => nieuw voor oud
Generalisten in uitvoering / specialist in team
Gebiedsgebonden/populatiegebonden financiering / wijkagenda's
- 2 **HYBRIDE STURING** èn gemeente en instellingen
Lichte organisaties => detacheringsmodel
Netwerksamenwerking => sterke coördinatie
Oud maakt nieuw in wijksamenwerking / professionals krijgen ruimte
3. **INSTELLINGEN** sturen
Iedere koker apart de wijk in: jeugd&opvoeding&gezondheidssteam, ggz, maatschappelijk werk en schuldhulpverlening
VERLENGDE ARM-constructies

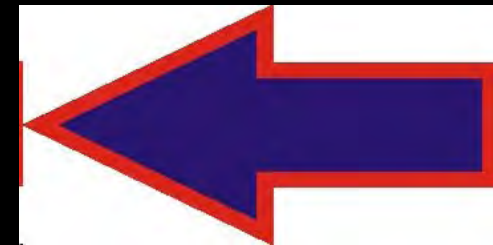
Eenvoudiger?

Sturing sociaal domein Amsterdam

4 dimensies burgerkracht

Eigen kracht

De kracht van netwerken

Burgers als co-professional

Eigenaarschap
mogelijk maken

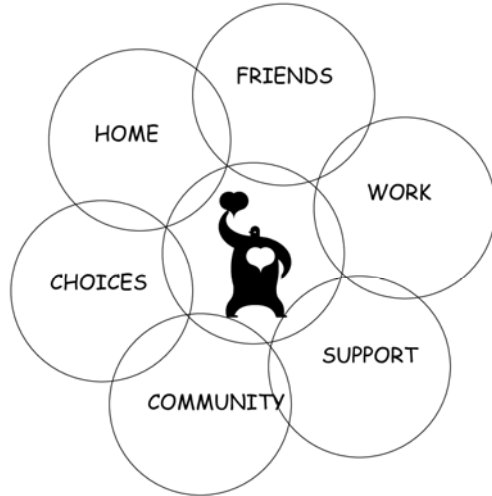

1. Micro-niveau Eigen kracht

A Brief Guide to Personal Futures Planning Workbook

Organizing Your Community to Envision
and Build a Desirable Future with You

By Kate Moss and David Wiley
Texas Deafblind Outreach

Wrap Around
Care

**“Kernvraag Is
of professionals
de visie van de burger
en diens sociale netwerk
werkelijk als leidraad nemen
in een hulpplan.”**

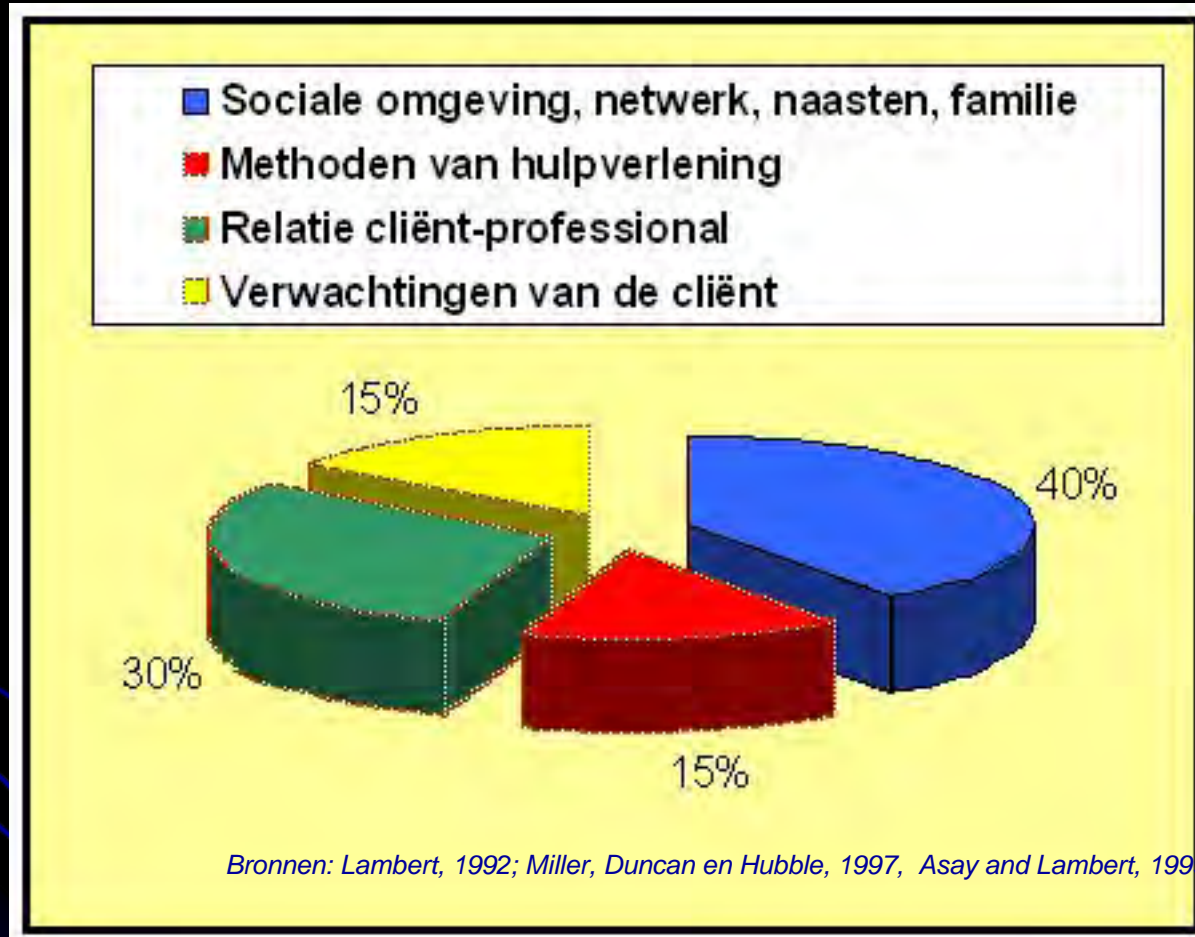
*Rob van Pagée, Bestuurder
Eigen Kracht Centrale*

2. Mesoniveau

Kracht van netwerken

Professionaliteit => dienstbaar aan sociale ecologie

Vrijwillige – inzet -> burgerkracht

3. Burgers als co-professionals

Nederland Cares richt zich op hoogopgeleiden
Drukke yup kiest vrijwilligerswerk 2.0

Dobbebuurt zoekt bewonerscoaches
In de Dobbebuurt zijn de bewonerscoaches van het Participatiecentrum op zoek naar ambassadeurs. Zij moeten helpen bij het aanspreken en motiveren van bewoners

...vrijwilligers...
...ambassadeurs...
...participatiecentrum...
...bewonerscoaches...
...aanspreken...
...motiveren...
...bewoners...

De betekenis van nabijheid
Een onderzoek naar informele zorg in een volkswijk
Lilian Linders

Vrijwilligers helpen Jeugdzorg

De allochtone vertrouwenspersonen van de Utrechtse stichting Al Amal begrijpen de problemen van de gezinnen vaak beter dan de professionals van Bureau Jeugdzorg.

Van onze verslaggeefster
Anneke Stoffelen

UTRECHT Jarenlang lagen Fatna (42) en Elmiloud (52) met hun kinderen op één slaapkamer. Niet dat er niet meer ruimte was in hun huisje in de Utrechtse wijk Zuilen. Maar op de bovenverdieping waren de muren afgebladderd en renden de muizen rond. Dus gebruikten ze de twee extra slaapkamers maar niet.

Op een avond kreeg het stel slaande ruzie - Elmiloud is schizofreen en daarom soms erg moeilijk. Fatna belde de politie. Die schakelde Bureau Jeugdzorg in. Al vlug werd geconcludeerd dat het ouderkoppel niet goed voor hun vier kinderen zorgde. Elmiloud en Fatna begrepen niet veel van wat de gezinsvoogd te vertellen had. 'Het was steeds maar wachten en wachten', zegt Fatna. Totdat vertrouwenspersoon Fatima Zohra van stichting Al Amal in het gezin kwam.

Zohra is zelf ook van Marokkaanse afkomst en schatte de situatie heel anders in. 'Al bij mijn eerste bezoek zag ik dat de ouders heel warm met hun kinderen omgaan. De kinderen krulpen ook bij hun vader op schoot, hij luistert goed naar ze, hij is veel liefdevoller dan de meeste andere Marokkaanse vaders. Bij deze familie lag het probleem nu juist niet bij de kinderen. Er waren vooral veel praktische problemen.'

De Utrechtse stichting Al Amal viert haar 10-jarig bestaan vandaag met een congres over het project Tussen In. Het initiatief komt uit de Ma-

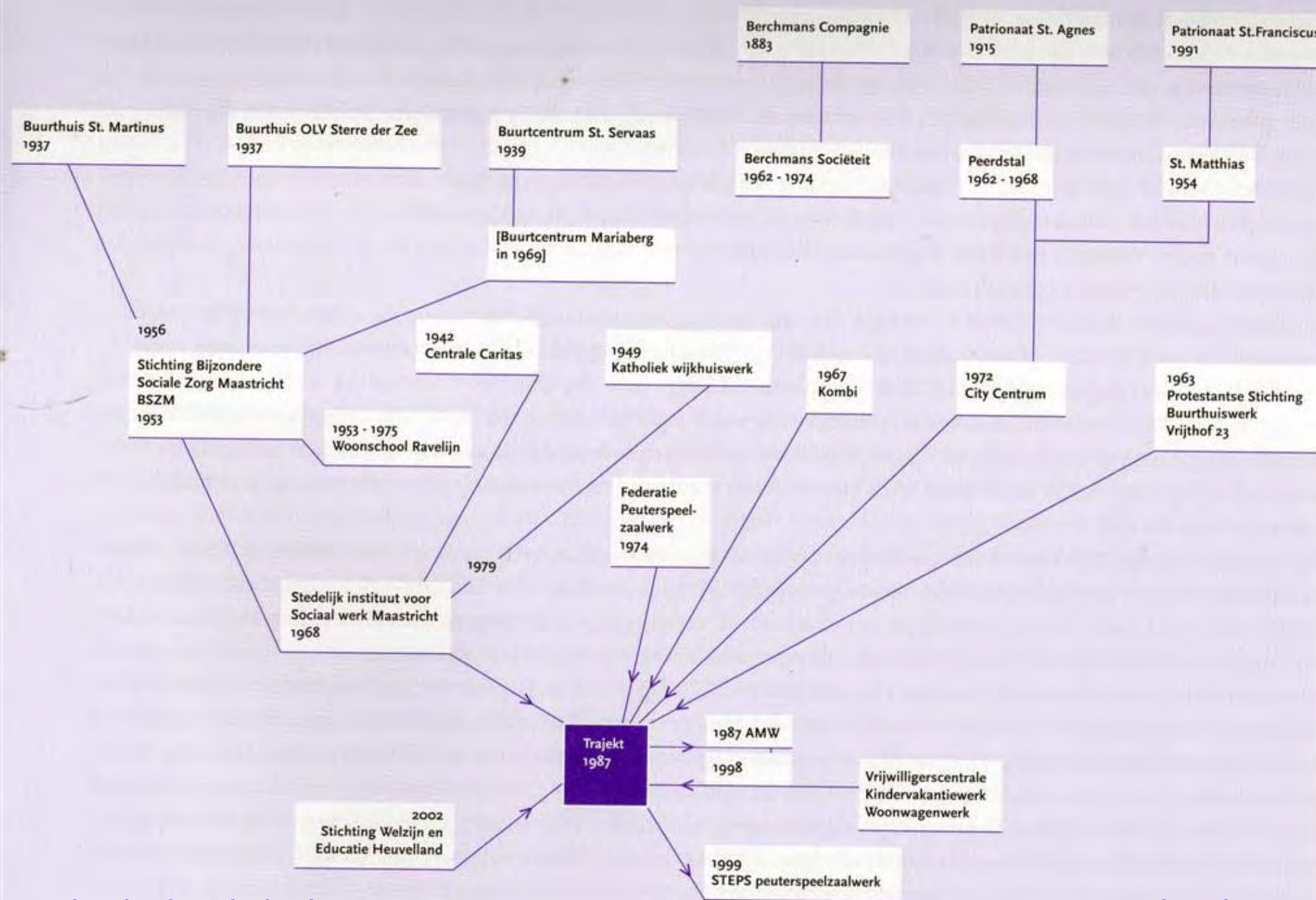
Moeder Fatna, die onherkenbaar wil blijven, en haar kind Hajar in de kinderkamer van dit Marokkaanse gezin uit Utrecht. Het gezin kwam in aanraking met

4. Stadsniveau Eigenaarschap / reële zeggenschap

Publieke zaak weer van burgers laten zijn
wijkondernemingen / trusts

Institutionele logica

onteigening

Interview **Jan Rotmans, activistische hoogleraar**

Jan Rotmans in Rotterdam. 'Crisis zijn de ideale voedingsbodem voor tramities, de enige manier om mensen te laten inzetten dat het anders moet.' Foto: Gaur Duttbainan / de Volkskrant

'Burger neemt het heft in handen'
We staan aan de vooravond van tientallen jaren van crises. Niet alleen de financiële crisis, ook de energie- en klimaatcrisis. En dat is goed.

portage Zorgcoöperaties van ouderen

Alles wat we

rg is duur, de overheid treedt terug, steeds meer ouderen regelen de zorg daarom onderling. Met professionals waar nodig en met oog voor elkaar: de tuin doen, een praatje maken'.

Alleen al het bestaan van de doorplantersdorp, Pennix, zelf alkomstig uit de de loofstijg voor acht uur per week te rijstmaaijers in werkelijkheid werken op straat. Ik heb verbandingen tussen mensen die om hulp vragen en knappen van de tuin, voor een praatje

Als wij niet groter worden, graven we ons eigen graf - dan vragen ze ons weg

Auf Pijnborg, voorzitter van een in 2005 opgerichte zorgcoöperatie

Wijkondernemingen
BURGERS DE BAAS

WORDT U NOG WEL EENS TEGENGESPROKEN?
16 VRAGEN AAN AHMED ABOUTALEB
COUWMEESTER OVER AANDACHTWIJKEN
CORPORATIES RAAKT OP

zelf kunnen, doen

POWER TO THE PEOPLE

DOE HET LEKKER ZELF

Waar de overheid achterblijft, door bezuinigingen of door desinteresse, zoeken creatieve burgers naar oplossingen. Het is een trend die we niet alleen in Nederland zien, maar overal ter wereld. Drijft het bij ons vooralsnog bij lokale initiatieven, in Senegal wilt een volksbeweging de president weg te sturen.

THEMA
POWER TO THE PEOPLE

DE BURGER AAN DE MACHT

De overheid moet bezuinigen en trekt zich terug. Geeft niks, zegt diezelfde overheid: burgers kunnen maatschappelijke problemen prima zelf oplossen. Maar de een profiteert daar meer van dan de ander. TEKST SAMME TERLINGEN IJELD/MEKE HEESSEN

Wrijprijdschied, half negen. Degi ter Haar (28) treurt de herfstregen om op tijd op de Joop Westervoord in Amsterdam-West te zijn. Niet om zijn eigen dochter te brengen, zij is pas anderhalf jaar oud, maar om vragen te beantwoorden van buurtgenoten die overwegen om hun kroost ook in te schrijven op deze basisschool. Want sinds Degi het ouderinitiatief Samen naar de Joop Westerveel startte, tomen meer en meer blanke, hogesprekende ouders belangstelling voor deze voorheen 'zwarte' school. En dat terwijl gemeentes er niet in slagen om 'zwarte' scholen om te vormen in 'witte' of 'gemengde'. Zelfs aparte wachtlijsten voor autofitte en afblonken kinderen mochten niet baten, net als het enkel toelaten van kinderen uit bepaalde postcodegebieden. Het megalien van Degi lakte wel 'Een schoolje'. Zo noemt Elisabeth Spies initiatieven als die van Degi ter Haar. Als het om de demissionaire minister van Binnenlandse Zaken liet. Laat de overheid de komende jaren

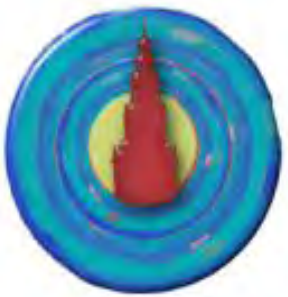

AAKAAAR (2007) heeft al meer dan 100 leden en een aantal vrijwilligers. Het is een van de vele lokale initiatieven die ontstaan zijn om de overheid te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid. De gemeente is niet bereid om de overheid te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid. De gemeente is niet bereid om de overheid te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid.

Maar wilt het burgers wel te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid? De gemeente is niet bereid om de overheid te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid. De gemeente is niet bereid om de overheid te compenseren voor de tekortkomingen van de overheid.

**Groenkerk
Grientsjerk
gem. Tytsjerksteradiel**

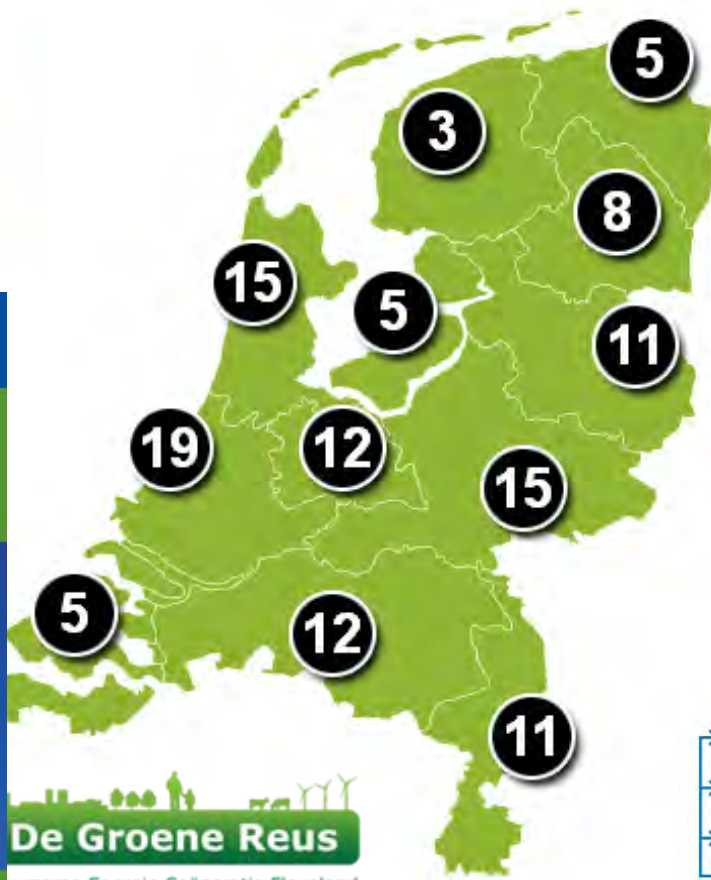
Woensdagavond
17 maart te Zwolle

**Duurzame energie
maak je zelf!**
Kom luisteren en meepraten en doe inspiratie op.

Voor duurzame ambities...

hier opgewekt

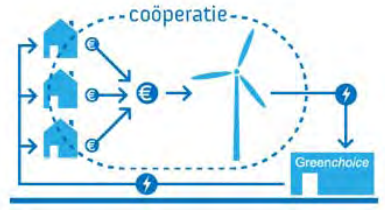
De Groene Reus
Duurzame Energie Coöperatie Flevoland

**Samen voordelig
zonnepanelen inkopen**

Kom naar de Informatiebijeenkomst
op 4 oktober 2012
Locatie: Emmauskerk (Noordereierweg 124)
Aanvang: 20.00 uur (naar open vanaf 19.30 uur)

28 en 29 september staat de EnergyExperienceCenter voor de
Emmauskerk voor meer informatie. www.duurzameenergie.nl

Thuisafgehaald

KeyRing's vision is for vulnerable people to be at the heart of their community, sharing their skills and talents for everyone's benefit. KeyRing exists to improve the life chances of Members.

Our website and cookies

Community

Becoming a Member

Commissioning

A KeyRing Network

Opportunities

Members Login

Vandaag was het zover. Na maanden voorbereiding, gegevens verzamelen, deelnemers mobiliseren en tal van kleine besluiten hebben we vanmiddag met ruim veertig deelnemers **Broodfonds-Wikistad** opgericht - een kring van zzp'ers, die elkaar verzekeren voor arbeidsongeschiktheid. Daarmee ontdoen ze zich van de zware lasten die de traditionele verzekeraars hen opleggen om zich te kunnen verzekeren. Zij weigeren om van deze dure systemen afhankelijk te zijn en besluiten de solidariteit zelf te organiseren. Dat dat kan, bewezen ze vandaag in Pakhuis de Zwijger waar ze de daad bij het woord voegden en een heuse 'onderlinge' hebben opgericht. Hieronder de foto met - bij elkaar gepropt - de eerste veertig deelnemers.

DE NIEUWE JUTTER - Voor en door de buurt

Wij zijn een buurthuis in Rivierenwijk in Utrecht. Sinds mei 2008 hebben wij met verschillende bewonersorganisaties gezamenlijk dit buurthuis in eigen beheer. De woningcorporatie BO-ex is eigenaar van het pand en ondersteunt ons op vele manieren. Wij willen dat onze Nieuwe Jutter een plek is, waar mensen graag komen om anderen te ontmoeten en zich thuis voelen. Daarvoor zetten de vele vrijwilligers zich in.

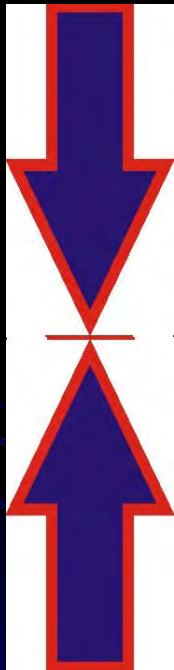
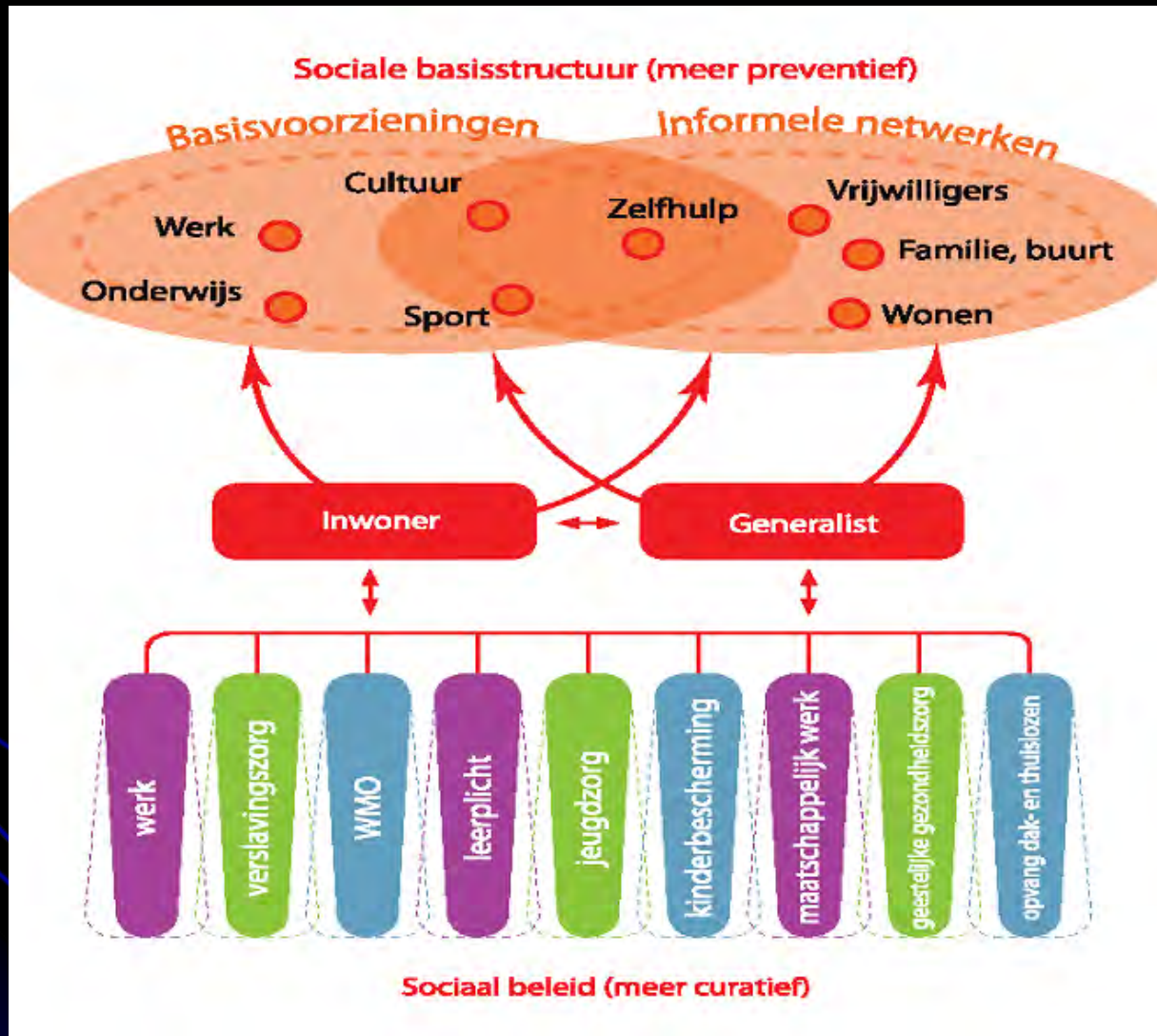

Lokalisering als ordeverstoring

(toe) Eigenaarschap

BURGERKRACHT

PROFKRACHT

CRAFTING COMMUNITIES

sociale smederijen

- Nieuwe institutionele arrangementen / sociale wijkteams
- Frisse associaties van burgers en sociale ondernemers / professionals
- Vrijplaatsen / onbepaalde ruimtes
- Lokale fabrieken van publieke waarde
- Niet-economische wederkerigheid
- Lab voor lokale solidariteit / inclusiviteit
- IJkpunten voor herontwerp dienstbaarheid en inzet en organisatie van prof. deskundigheid

Discussie gaat niet over wat burgers al
dan niet moeten doen, de discussie
gaat over hoe instituties functioneren

Verzorgingsstaat TRANSITIE

HERONTWERP DIENSTBAARHEID

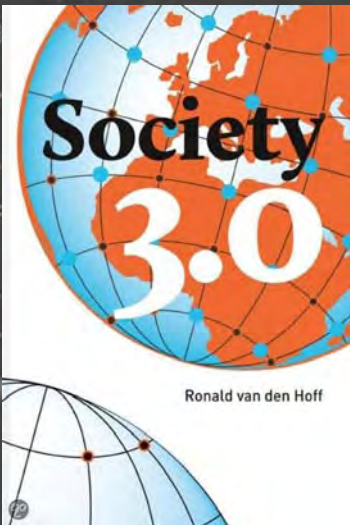
RUIMTE VOOR PROFESSIONALS

ONTINSTITUTIONALISERING

BURGERKRACHT ALS UITGANGSPUNT

EIGENAARSCHAP ALS DOEL

Kritiek

Het populisme aan de macht

Jos van der Lans en Nico de Boer blijven in hun essay *Burgerkracht* wensdromen steken en verwachten dingen van actieve burgers die kunnen leveren. Bovendien ondermijnen ze het professionaliseren. Welzijn Nieuwe Stijl (voorloving sociaal werk, verbetering gemeenten) waarvoor Van der Lans zelf mede de aanzet heeft Zaltbom, lot voor kort hoofdredacteur van *Zorg + Welzijn*. Instemming die het essay ontmoet.

Nieuwe gulzigheid?

ONTVANGEN
- 1 JULI 2011
GRIFFIE ROTTERDAM
**Rotterdam
MOTIE**

Motie 'Burgerkracht'

GEMEENTERAAD
Vergadering van
30 JUNI 2011
AANGENOMEN

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 30 juni 2011, ter bespreking van de Kaderbrief.

Constaterende dat:

- Het College voorstelt om te komen tot een efficiencykorting van € 50 miljoen door een herverdeling van taken tussen gemeente, deelgemeenten en diensten;
- Het onderzoeksrapport 'Burgerkracht - de toekomst van het sociaal werk in Nederland' van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) aanknopingspunten biedt voor het centraal stellen van de burgers;

Overwegende dat:

- Een dergelijke efficiencystap niet kan gebeuren met het behoud van de huidige structuur van instellingen, instituten en organisaties;
- Een nieuwe structuur nodig is voor welzijn en zorg;
- De bewoners van Rotterdam bij een efficiencystap centraal dienen te staan;

...or te komen tot gedragen
...luoens euro efficiencywinst te
...handeling 2012:

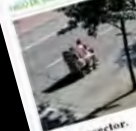
...o Tempel
...otterdam

Willen Kunnen Durven + Burgerkracht!

Sociale Vragen

Onderwerpen
Onderwerp selecteren

Het einde van het welzijnsbestel

28 APRIL 2011
Zo kan het niet langer! Het Nederlandse welzijnsbestel moet op zijn kop! Laat ruimte aan de burger en concentreer je als overheid op de echt kwetsbare burgers. Dat kregen Nico de Boer en Jos van der Lans van deskundigen van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) toen ze de afgelopen tijd in opdracht van de onderzoek deden naar de toekomst van de

welzijnssector.

Er was voor de RMO reden genoeg om verlamers op pad te sturen. Om te beginnen zijn dat de 20entwintig leemingen die op de welzijnssector af komen. Het jaar 2013 is een overgangjaar, waarin de meeste generaties hun bijdrage aan de samenleving kunnen de oude logica kwetsbare lier, efficiencykortingje daar. In 2012 wordt dat het. Het welzijnsbestel moet niet alleen veel goedkoper - er moeten fundamentele systeeminnovaties al hard gededd. In het komende jaar moeten de decentralisatie die de welzijnsbestel hard gededd aan

'Zie alle' Draggers van het maatschappelijke debat

www.socialevraagstukken.nl is een initiatief van:

Een nieuw tijdperk?

www.josvdlans.nl

JOS VAN DER LANS - CULTUURPSYCHOLOOG / PUBLICIST

 <p>De nieuwe start van het sociaal werk</p>		 <p>Trailer, EROPAF! van Jos van der Lans</p>
boek: eropaf!	weblog	video
		19 uur oud -> Erg grappige foto - via dochter van @pieterhilhorst http://t.co/sFYAlIaV
journalist/publicist	curriculum vitae	tweets
		
contact	publieke optredens	boeken
 <p>CANON SOCIAAL WERK NEDERLAND</p>		
canon sociaal werk	artikelen	boek: ontregelen

#burgerkracht

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)